SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1569

av Sofia Amloh m.fl. (S)

Etablering och utveckling av järnvägstekniska övningsanläggningar i Stockholm-Mälarregionen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka möjligheterna att möjliggöra etablering och utveckling av övningsanläggningar och därmed även utbildningar till järnvägsrelaterade yrken i Stockholm-Mälarregionen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den nationella infrastrukturplanen för 2026–2037 är fastställd och omfattande investeringar i ny infrastruktur och underhåll ska genomföras i Stockholm-Mälarregionen. Samtidigt har de nationella forsknings- och innovationsmedlen minskat kraftigt, vilket riskerar att försvaga sektorns långsiktiga kompetensförsörjning och innovationsförmåga. Flera lärosäten har redan tvingats anpassa sina verksamheter till de minskade anslagen.

Trafikverket beskriver själva kompetensförsörjningen som en akut fråga för genomförandet av infrastrukturplanen. Myndigheten har också fått i uppdrag att verka för en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning inom järnvägsområdet. Trots detta

saknas konkreta, långsiktiga satsningar som säkrar kompetensförsörjningen i Stockholm-Mälarregionen.

Mälardalsrådets rapporter visar på stora kompetensutmaningar inom hela transportinfrastruktursektorn. Järnvägens behov av arbetskraft är särskilt utmanande inom hela spektrat av arbetskraft. I Stockholm-Mälarregionen är efterfrågan stor på ban, el och signaltekniker som behövs för att exempelvis tillgodose behovet av långsiktigt underhåll samt för akuta reparationer. Behovet är även stort för roller kopplade till planering, projektering såsom ingenjörer och projektörer. Bristen på utbildad personal leder redan i dag till förseningar och fördyringar av viktiga infrastrukturprojekt – projekt som är avgörande för såväl regional tillväxt som för den nationella klimatomställningen.

Mälardalsrådet har beräknat att den samlade kompetensbristen inom samhällsbyggnad riskerar att kosta samhället upp till 25 miljarder kronor under en tioårsperiod, och dessutom medföra uteblivna skatteintäkter på 5–9 miljarder. Det är resurser som istället hade kunnat användas till välfärd, fler jobb och försvar.

För att möta detta behov behöver utbildningar inom järnvägens bristyrken erbjudas där behoven är som störst. Att kunna utbilda sig nära sin framtida arbetsmarknad är en viktig jämlikhetsfråga – fler unga och vuxna ska ha möjlighet att utbilda sig oavsett bakgrund. I dag saknas tillräckliga järnvägstekniska övningsanläggningar i Stockholm–Mälarregionen, utan sådana anläggningar riskerar kompetensbristen att bestå och förvärras. En anläggning kan skapa nytta för flera utbildningsnivåer, liksom för innovation och forskning samt framtagandet av nya arbetssätt och metoder. Närheten till de delar i landet som har störst behov av upprusning av räls är sannolikt en framgångsfaktor för att olika aktörer ska kunna bidra till nya lösningar och kompetens som snabbt kan nå ut regionalt och nationellt

I Stockholm-Mälarregionen finns redan flera kommunala och regionala initiativ kring järnvägens kompetensförsörjning. Dessa initiativ behöver matchas med ett starkt engagemang från berörda myndigheter. Genom Mälardalsrådets samarbete kraftsamlar tio regioner redan för att bistå och samordna arbetet. För att skapa största möjliga nytta för Stockholm-Mälarregionen och dess företag, utbildningsanordnare och studenter behöver regionernas kraftsamling matchas av staten.

Att investera i utbildning och kombinerade övnings- och innovationsmiljöer är att investera i både människor och samhälle. Det är en politik för framtidens jobb, för ett

Sverige som håller ihop och för ett järnvägsnät som klarar både dagens och morgondagens krav. Därför bör riksdagen ge regeringen i uppdrag att skyndsamt stödja etableringen av dessa anläggningar och säkerställa att nödvändig kompetens finns på plats i tid.

Sofia Amloh (S)

Fredrik Olovsson (S) *Åsa Kullgren (S)*